

POSTANOWIENIE

Dnia 16 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera (przewodniczący)

SSN Bohdan Bieniek (sprawozdawca)

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z odwołania Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej [...] Szpitala [...] w R. i W. B.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.
z udziałem zainteresowanej E. C.
o ustalenie wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 16 stycznia 2019 r.,
zażalenia Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej [...] Szpitala [...] w R. na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 30 lipca 2018 r., sygn. akt III AUa [...],

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 30 lipca 2018 r. Sąd Apelacyjny w [...], po rozpoznaniu sprawy z odwołania Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej – [...] Szpitala [...] w R. (dalej SPZOZ) oraz W. B., P. K. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z udziałem zainteresowanych: A. P., E. C., W. K. o należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, odrzucił skargę kasacyjną SPZOZ od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 11 stycznia 2018 r., III AUa [...] w odniesieniu do E. C. i W. B..

W ocenie Sądu drugiej instancji, skarga kasacyjna podlega odrzuceniu. Zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c. skarga kasacyjna w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych. Przedmiotowa sprawa jest sprawą o prawa majątkowe, bowiem dotyczy obowiązku odprowadzenia składek na ubezpieczenie społeczne. W takiej sprawie zaś wartość przedmiotu zaskarżenia należy liczyć odrębnie względem każdego ubezpieczonego pracownika (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2014 r., II UZ 65/13, LEX nr 1438804). Stąd, skoro dana wartość wynosi w odniesieniu do zainteresowanej E. C. 249 zł, a w odniesieniu do zainteresowanego W. B. 1.698 zł, to zgodnie z art. 398⁶ § 2 k.p.c. skarga kasacyjna podlega odrzuceniu.

Zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego wniósł, w imieniu SZOZ jego pełnomocnik, zaskarżając je w całości, zarzucając naruszenie przepisów postępowania, a mianowicie:

- art. 398² § 1 k.p.c. w związku z art. 370 k.p.c. i art. 126¹ k.p.c. w związku z art. 391 k.p.c., przez przyjęcie, że skarga kasacyjna jest sprawą o prawa majątkowe, podczas gdy sporne jest faktycznie poleganie ubezpieczeniu społecznemu przez zainteresowanych w odwołującym się podmiocie.

Mając powyższe na uwadze, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w odniesieniu do E. C. i W. B. oraz zasądzenie na rzecz skarżącego od organu rentowego kosztów procesu w postępowaniu zażaleniowym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest trafne. Wstępnie należy uporządkować przedpole rozstrzygnięcia. Po pierwsze, sporna sprawa nie mieści się w kręgu spraw o podleganie ubezpieczeniu społecznemu, co z kolei uzależnia dopuszczalność skargi kasacyjnej do wartości przedmiotu zaskarżenia. Oś sporu wyznacza decyzja organu rentowego i przedmiot sprawy. W niej nie było sporne podleganie ubezpieczeniu, gdyż ochrona takiego ryzyka jest zabezpieczona przez trwający już stosunek ubezpieczenia między SPZOZ a zainteresowanymi. Stąd między nimi sporny jest mechanizm obliczenia wysokości podstawy wymiaru składek.

W judykaturze jednoznacznie wyjaśnia się, że w sprawie dotyczącej wymiaru i poboru składki z tytułu podlegania obowiązkowi ubezpieczenia społecznego w określonej kwocie, dopuszczalność skargi kasacyjnej zależy od wartości przedmiotu zaskarżenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 9 października 2002 r., II UZ 94/02, OSNP 2004 nr 6, poz. 107; z dnia 16 kwietnia 2015 r., I UK 470/14, LEX nr 1751284).

Po wtóre, w sprawach o ustalenie wysokości składek na ubezpieczenie społeczne wartością przedmiotu zaskarżenia jest różnica między składką należną, ustaloną w zaskarżonej decyzji za sporny okres, a wysokością składki wskazywaną (zapłaconą) przez odwołującego się płatnika (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 18 listopada 2016 r., I UZ 36/16, LEX nr 2160131; z dnia 11 sierpnia 2016 r., II UZ 24/16, LEX nr 2113369; z dnia 12 kwietnia 2016 r., II UZ 63/15, LEX nr 2046363; z dnia 24 marca 2015 r., II UZ 2/15, LEX nr 2122366).

Powyższe reguły klarownie dowodzą, że w razie ustalenia (wskazania) wartości przedmiotu zaskarżenia na kwotę odpowiednio 249 i 1.698 zł, nie powstaje skuteczna droga do wszczęcia postępowania kasacyjnego. Oceny tej nie zmienia fakt, że w razie objęcia jednym wyrokiem kilku ubezpieczonych, wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną oznacza się odrębnie względem każdego ubezpieczonego pracownika (art. 19 § 2 w związku z art. 398⁴ § 3 k.p.c.). Przede wszystkim, na sposób obliczenia wartości przedmiotu zaskarżenia w postępowaniu sądowym, nie wpływa techniczny sposób procedowania przez organ rentowy (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2014 r., II UZP 1/14, OSNP 2014 nr 12, poz. 168 z glosą K. Antonowa, OSP 2015 nr 7-8, poz. 65). Domeną postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych jest wielopodmiotowość stron. Są nimi ubezpieczony, inna osoba, której praw i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja, zainteresowany. Oznacza to, że może dojść do kumulacji podmiotowej po jednej ze stron procesu. Odpowiednikami tych uregulowań w klasycznym procesie cywilnym są zagadnienia dotyczące współuczestnictwa w sporze (art. 72 k.p.c.). Nie zmienia to zasady, że w stosunku do każdego z zainteresowanych, mógł toczyć się odrębny proces.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy, z mocy art. 394¹ § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁴ k.p.c., orzekł jak w sentencji.